

**05  
A  
1927**



Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-638994-p0002-0

DFG

I. N. J.  
DISPUTATIO JURIDICA <sup>20. ma</sup>  
**POSITIONES**  
QVASDAM FORENSES

Exhibens

*Quam*

Consentiente Magnifico J.Ctotum Ordine  
PRÆSIDE

*VIRO, NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, EXCELLEN-  
TISSIMO atq; CONSULTISSIMO*

DOMINO

**GODOFREDO STRAUSSIO,**  
Philos. & J. U. D. Antecessore Witteb. Cele-

berriño, Sereniss. Elector. Saxon. & Princip. Servest.  
Consiliario Splendidissimo, Curiæ Elector. Sca-  
binatus & inclytæ Facultatis Juridicæ As-  
sessore gravissimo &c.

*Dn. Præceptore ac Promotore suo æter-  
num devenerando, suspiciendo*

In Auditorio J.Ctorum

Ad d. 19. Martii M. DC. LXXXIV.

*Publicè defendet*

**Gottfried Kirmesser / Freib. Misn. NP.C.**  
& Elector. Alumn.

---

Literis Vidua BRININGIANÆ, Excudebat ANDREAS Gall.





05 A 1927



## JESU juva!

*Posit: I.*

**S**ed apostoli in schedula Appellationis non fuerint instanter, instantius, & instantissime petiti, nec deinceps judex de iis extradendis separatim fuerit imploratus, appellatio evadit deserta. **¶**

Debent enim apostoli juxta dispositionem juris civili peti instanter & saepius L. un: §. 2. ff. de libell. dimissor. L. 18. C. de Appellat: Quod & jure canonico perinde ita exigitur in cap: quamvis 2. de Appellat: in Clement: ubi insimul ratio adjicitur, quod appellationi suæ appellans renunciasse intelligatur, nisi intra præstitutum terminum congruo loco & tempore instanter & saepius, saltem uno contextu à judice apostolos sibi dari petat. Carpz. in Proc. tit. 18. art: 3. n. 60. Lauterbach. in Compend. Jur. Civ: tit: de Appellat: Lit: K. Amadæus Eckolt: tit: de libell. dimiss. §. 1. Colleg. Argentor. ad d. t. th. 9. Nec movet nos in contrarium nova Resol: gravam. de anno 1661. Tit: Justitien Sachen §. 29. Ubi Judex à quo appellatum fuit intra mensis spatium appellanti certum diem ad accipiendos apostolos præstituere jubetur, & si id omissat certæ poenæ obstringitur. Exinde enim diligentia & solitudini appellantis nihil qvicquam derogatur, neq; ipse exinde à desertionis poena excusat.

A

*Posit:*

## Posit: II.

In pagis & castris nemini vendere vinum incolis vel villis adjacentibus (α) & ne quidem Nobilibus (β) vel Pastoribus (γ) licet. (δ)

(α) Vid. Carpz. part. 2. Const: 6. Def. 4. n. 1. Mercimonia enim civitatibus propria citra privilegium vel præscriptionem incolis pagorum non sunt indulgenda. Videatur Ordinat. provinc. D. Augusti de anno. 1555. Tit: Brauen/Schenken und andere bürgerliche Handthierung auffn Lande &c. Resol. grayam: de anno 1612. tit: Justitiæ Sachē §. 26. & de anno 1661. tit: Justitiæ Sachē §. Welcher Gestalt zum hundert und achtzehendē &c. ibi. Und weil eingelangte Klagen nach das imbesugte Melken Braue / Bier und Wein-Schenke hin und wieder auff dē Lande / aller Straffgebohē ungeachtet fortgesetzet werdē will/ So tragen wir und unserer Brüder Ld. Ld. Ld. Darob ein ungñädiges Missfallen &c. Qvæ Sanctio qvoad civitatem Cygneam in specie repetitur & declaratur in Resolut: Gravam: cit. I. S. 101. his verbis: Als sich mehr erwehnter Rath zit Zwickau in Unterthänigkeit beschwehret / daß zuwieder der promulgirten Landes Ordnung/ und ihren erhaltenen Privilegiien sich etliche auff dem Lande im Amts Zwickau und dessen Bezirk der Stadt zum grossen Nachtheile unterstehen/ sonderlich auff Kirchmessan und Kindtauffen ungescheuet in ziemlicher Menge Wein zuschencken / und ihnen hierdurch allen Zugang zit Erhaltung des geueinen Stadt Wesens zu entziehen / &c.

(β) Nobiles enim jam olim perniciosum urbibus mercimonium exercere prohibentur, L. Nobiliores 3. C. de Commerc: & mercat: conf. Carpz; p. 2. Const: 6. def. 4. n. 3; seqq. Id quod in nostro foro minus habet dubii propter sanctionem D. Elect: Mauritii repetitam & renovatam à D. Augusto Eletore in cit: Ordinat: Provinciali de anno 1555. Tit: Brauen Schen-

Schencken &c. hisce verbis: Als thun wir dieselbe hiermit  
verneuern/und befehlen demnachernlich/das sich ein ieder  
Prælat, Graff/ Herr oder von Adel/ auch die Bauren und  
andere auf den Dörffern solcher Bürgerl. Mahnung gänz-  
lich enthalten und zu Verderbung unserer Städte nicht  
Ursach geben sollen. Firmat hanc assertionem Resolut: gra-  
vam: cit: l. §. 102 ubi hæc leguntur: Eben auff diese Maasche  
beklaget sich auch die Stadt Goldiz/ das esliche von Adel  
in ihren Ritterszen Weineinlegen und verzapffen. Wann  
dann Ihnen eine solche Handthierung Reines Weges/  
wie oben mit mehrern erwehnet / zukommet. &c.

(v) De pastoribus iterum planus est textus in articul.  
general. D. Augusti de anno 1580. Ar: 16. vers: Es sollen  
auch die Pfarrer sich aller unehrlichen Handthierung/wie  
auch des Weins und Bierschenkens &c. Gänzlich enthal-  
ten. & vers: Allein / das sie nicht schenken / Zeichen aus-  
stecken oder Gäste zur Zeché im Hause setzen &c. Cui saluta-  
ri tamen dispositioni passim obviam eunt Pastores pagani  
haud pauci.

(x) Vix ergo poterit subsistere Carpzovii sententia part:  
2. Deciss. 104. qvi privilegium civitatis de non vendendo ce-  
revisiam extraneam intra milliare non nocere ei, qvi caupo-  
nam instituere vinariam ac vinum ibidem vendere velit, statu-  
it. Nam & hac ratione quæstus civicus agitaretur, à quo ruri  
habitantibus juxta sanctiones Electorales supra memoratas  
merito est abstinentum.

### Posit: III.

Si Pater liberis bona immobilia reliquerit &  
major ex iis ad divisionem provocet ( $\alpha$ ) cessant re-  
quisita quidem alienationis rerū pupillariū ( $\beta$ ) vel  
minorum ( $\gamma$ ) debet tamē de provocatione illa se-  
paratim

paratim & extra contractum super alienatione  
initum præcise constare (3) & tutoris vel curatoris  
autoritas intervenisse. (4)

(α) Id qvod jura majori facere permittunt, aded ut tum  
decretum magistratus haud desideretur. L. inter omnes 17. C.  
de Præd. & al. reb. min. sin. decr: non alien, & arg. L. 7. pr: de  
Reb. eor. qvi substit: vel cur. Perez. add. t. C. num. 4.

(β] Bona scil. pupillaria & minorum jure alienari à tuto-  
ribus vel curatoribus haud possunt; nisi certis requisitis inter-  
venientibus. Desideratur verò (1) ut justa ac necessaria alie-  
nationis causa subsit L. 6. L. 12. C. de Præd. & al. reb. min. qva-  
lis est às alienum urgens L. 5. §. 6. in fin: ff. de reb. eorum qvi  
sub tut vel cur. Ut verò de ea cō certius constet, debet (2)  
accedere causæ cognitio L. 6. L. 11. C. de Præd. & al. reb. min.  
qvà fini Prætor convocare consangvineos itemq; inspicere  
inventarium solet. L. 5. §. 9. 10. 11. 12. 13. ff. de reb. eorum qvi  
sub tut. vel cur. Et (3) deniq; decretum judicis competentis si-  
ve domicilii sive rei sitæ sit, exigitur d. L. 6. & 12. C. L. 5. §. 12.  
de Reb. eorum qvi sub tut. vel cur. Conf. Struv: ad dict. tit:  
thes. 84. Lauterbach. in Comp. jur. civ. ibid. Lit. R. Eckolt.  
ad eund, tit. §. 2.

(γ) Per clarum textum in dict. L. 17. C. verb. nam ad di-  
visionis causam provocante tantummodo majore socio, ejus  
alienationem & sine decreto fieri, jam pridem obtinuit. Ha-  
betur enim tum divisio & alienatio prædiorum pupillarium  
vel minorum pro necessaria indeq; hæc decreto non indiget.  
Videatur Colleg. Argent, ad dict. tit: de reb. eorum qvi sub  
tut: &c. thes. 7. n. III.

(δ) Nec ergo sufficit, si in instrumento super divisio-  
ne suscepta rerum pupillarium memoretur, qvod major ad  
divisionem provocaverit & hinc eandem fieri oportuerit; sed  
præcise de provocatione illa antecedanea & separatim facta  
consta-

constare & hæc disertè doceri & demonstrati debet.<sup>1</sup> Id qvod  
haud obscurè elicitur ex d. L. 17. C. ubi provocatio ad divisionē  
supponitur & ab ipsa alienatione & contractu deinceps inse-  
cuto disertè distingvitur. Quorsum respicere videtur Fran-  
ciscus de Caldas ad Typum instrumenti Empt: Vendit: cap:  
13. n.12. qvando tradit: dividere hereditatem minorem non posse  
citra decretum, nisi à socio ante scil. ad divisionem provocetur.  
Atq; hinc judiciis pronuntiari solet: Würde Cläger/ dasz die  
Provocation zur Division absonderlich und außer dem Con-  
tracte geschehen / behbringen / Inmaszen Ihme binnen  
Sächsl. Friss zu thun oblieget / So erginge in der Sache  
fernre was recht ist.

(e) Non solum , ut mutuae adjudicationes dominiiq;  
translationes qvæ per divisionem fiunt, subsistant; sed etiam  
ut innotescat qvanta portio cuilibet contingat, & ne qvis plus  
ultra competentem sibi portionem auferat conf. Carpz. part.  
2. Decis. 121, n. 6. 7.

#### Posit: IV.

Petens restitutionem in integrum contra  
factum procuratoris (α) hunc ante omnia excute-  
re tenetur, (β) nec prius & antequam id fecerit su-  
per illa Sentensia fertur. (γ)

(α) Desidiosum scil. & qvod domino admodum præju-  
dicat, utpote si post latam sententiam adversam non appellaverit  
vel leuterationem interposuerit procurator: qvod ta-  
men facere poterat L. 2. an per al. caus. app. redd. deb. imode-  
bebat L. invitus 17. C. de P rocur. & hinc nec dominus decen-  
dio qvippe præter lapsu ulterius audiatur L. i. S ult: Qvand. ap-  
pell. vel etiam si terminum probatorium præterlabi passus fu-

A 3 erit

erit & inde dominus probatione excludatur." &c.

[B] Competit enim domino contra procuratorem regressus; Siquidem hic isti ob culpam omnem actione mandati tenetur, L. II. L. 13. L. 21. C. mand. Jam principium indubitatum est, quod quamdiu locum habet ordinaria actio qualis excontractu mandati est, tam diu remedium extra ordinarium utpote ipsa restitutio in integrum, vid. Hahn: tit: de Restit: in integrum num. 5, in fin. locum sibi vindicare non possit. L. 16. pr: de Minor. L. 9. pr: de edend. ubi ad ipsam mandati actionem id applicat Ictus.

(y) Sed potius interloqui judex solet forte hunc in modum: *Dass die gesuchte Restitutio in integrum noch zur Zeit nicht statt hat. Es bleibt aber beklagten seinen mandatarium Licent. N. gebührend zubelangen / unbenommen / und ergehet darauff und wenn Er Jhn ausgeklaget disfals oder sonst in der Sache ferner was Recht ist / V. R. W.* De cætero quod excusso mandatario competit domino adversus factum mandatarii in integrum restitutio dubitari hodie amplius non debet. *Quamvis enim juri civi doctrina hæcce minus convenire videatur: siquidem in L. 10. C. de Procurat. absque discrimine utrum procurator solvendo sit vel non, dolum & culpam procuratoris domino nocere diserte adstruitur, & in L. 13. §. fin. C. de Judic. restitutionis beneficium in hoc casu minoribus per speciale privilegium indulgetur, ex quo satis appareat, quod juris constitutio in contrarium sit, vid. Amadeus Eckolt. tit: de Procur. §. 12. Bachov. ad Tr. Vol. I. Disput. 9. §. 12. & in πρώτῃ. tit: de Procur. c. 5. n. 1. Ludvvel ad Wesemb. eod. tit. n. 8. vers. per injuriam; tamen quod domino læso ob factum procuratoris tali casu ex clausula generali in integrum restitutio concedatur, in Praxi expeditum est, vid. Eckolt. c. I. Carpz. p. 1. Const: I. Def. 23. & lib. 3. Resp. 4. n. 5. & 6. Christinus Belgic. Decis. Vol. 2. Decis. 109. num. 10. seqq. Gail. lib. 1. Obs. 45. Mævius p. 5. Dec. 207. Berlich. part. I. Concl. 49. n. 21.*

Po-

**Posit: V.**

In possessorio summarissimo nulla nec Leuteratio nec appellatio admittitur (α) quamvis vel maximē de possessione jurisdictionis litigetur (β) nisi sententia lata gravamen irreparabile infert. (γ)

(α) Etsi enim in foro Saxon: indifferenter appellatio & Leuteratio à quibusvis sententiis sive interlocutoriæ sive definitivæ sint permittuntur, vid. Carpz. p. i. C. 19. Def. 23. num. 4. seqq. tamen si de possessione & ejus momento causa dicitur, contra sententiam interposita, hæc nihilominus suum sortitur effectum L. un. C. si de moment. possess. fuer. appell. jung. die Cammer Ger. Ord. de auno 1500. p. 2. tit. 21. §. Ob auch &c. Ratio est, quod possessorium momentaneū requirat celeritatē & brevitatem, quam admodum impediret appell. & ei similis Leuteratio vid. Hahn, ad Wesemb. tit. de Appell. n. 8. Quam sanctionem juris civilis judices Saniores etiam num hodiè sequuntur, ex usu fori appellationem vel Leuterationem tali casu non admittentes nequidem quoad devolutionis effectum vid. iterum Carpz. lib. i. Resp: 13. n. 24. Nec obstant Cap. Cum ad sedem 15. X. de Restit: Spol. Cap. Accedens 2. X. Ut litem non contest. & Clem. un. de Sequestr. possess. & fruct. uti discursus monstrabit.

(β) Statuit quidem Carpz. lib. i. Resp. 14. n. 11. quod, si super possessione jurisdictionis litigetur in summarissimo etiam remedia suspensiva & devolutiva admittantur: interim quoniam nullam solidam exceptionis rationem addidit, in regula hactenus rectè permanemus: neq; eni nulla hic inter possessionem momentaneam jurisdictionis & aliarum causarum reprehenditur diversitas.

Vid.



(3) Vid. Bernhardus Gravatus Concl. Practicabl: p. I.  
Concl. 7. Consid. 2. n. 8. Damnum autem irreparabile in pos-  
sessorio summaryssimo subesse dicitur tum, quando actor in  
libello seu imploratione simul petiit restitutionem damni in-  
teresse & expensarum. Tunc etenim parti per Sententiam in  
summarissimo latam gravatae tum secundum petita pronun-  
ciavit judex, appellationis vel leuterationis beneficium dene-  
gandum haud est, quoniam eadem instituto postea possesso-  
rio otdinario vel petitorio, licet in eo obtineat, damna tamen  
interesse & expensas recuperare ncquit. Rauchbar. p. 2. qu. 6.  
n. 58. Carpz. lib. I. Resp: 18. n. 3. seqq. Et ita cònsulenti cui-  
dam in Facultate nostra non ita pridem respondimus.

## Posit: VI.

**Officialis vel administrator si proprio no-  
nominе contraxerit & se obligaverit (α) de suo  
tenetur, conveniri & condemnari potest. (β)**

(α) Utpote si citra ullam mentionem officii ponendo  
tantum nomen suum in obligatione vel litteris campii sese  
obligaverit, vel fidem suam pro domino obstrinxerit, quor-  
um spectat L. 67. de Procur. vid. Sand. lib. 3. tit: 7. Def. I. ad-  
de Böer. Decis. 273. vide ulterius Berlichium p. I. Decis. 14. Se-  
cū ergo res se habet si officialis qua talis intuitu officii fidem  
suam obstrinxerit: tum enim dominus ipsius obligatur. Ea  
enim est communis omnium qui administratores constituunt  
obligatio, ut teneri velint ex ipsorum factis quatenus admi-  
nistrationem demandatam concernunt, Mævius p. 3. Deeis.  
229. n. 6. Ita si contrahens in obligatione & contractu vel  
personam sui principalis vel negotium & causam, quam ad-  
ministrat verbis disertis exprimat, propriam suam personam

haud

haud obscurè exemisse censetur Carpz. lib. 4. Resp. ult: n. 6.  
Unde characterem quasi generalem hunc constituit Berlichius p. i. Decis. 15 n. 6. sequentibus verbis: *Ubi cung. fit mentio officii in aliquo instrumento tunc quis non proprio nomine; sed ratione officii contraxisse & promisisse censetur.* Nec cerebrina ista regula est; sed oppido stabilitur per L. ult: ff. de instit: act. ubi institor Terminalis qui apposito nomine officii epistolam obligatoriam Felici misit, mortuo domino conveniri haud potest, adjecta ratione quia magis ad fidem mensæ præstandam quam ad se obligandum epistolam scripsit. Pariter ex adverso si procuratori tuo mutuam pecuniam dederot tui contemplatione, ut creditorem tuum vel pignus liberet adversus te habeo actionem, adversus eum, quocum contraxi, nullam. L. 6. §. 1. de Neg. gest. Neq; id sine ratione constitutum censendum. Actus enim agentium non operantur ultra eorum intentionem L. non omnis 19. & L. si tibi pecuniam 20. Si cert. pet. Neq; Officium suum alicui debet esse damnosum. arg. L. 2. de neg. gest. Sand. lib. 3. tit. 7. Def. 1. Et hoc in tantum procedit, ut Doctores existiment, quod Officialis in dubio contemplatione officii contraxisse præsumatur, & hinc eodem officio finito conveniri & ut de suo solvat, condemnari nequeat. Bartol. ad d. L. fin. ff. de inst: act: Carpz. dict. Resp. ult. n. 6.

(β) Hanc in rem sunt boni textus in L. cum post mortem 43. §. 1. ibi: Respondi curator cum officium suum egeressus sponte se obligaverit, non puto ei à Prætore subveniri debere, ff. de Admin. & per. tut. L. 5. §. 1. Quando ex facto tut. l. cur. minor. &c. Ubi diserte traditur, quod tutor qui pecuniam se soluturum cavit, in quam Pater pupilli condemnatus fuerat, post tutelam finitam eo nomine conveniri nequeat. Sed subiectitur statim casus diversus his verbis: *Non idem in eo placuerit, qui suo nomine mutuam pecuniā accepit & judicatu pro pupillo fecit. Hic enim omnino deposito quamvis officio & ex obligacione propria tenebitur.* Jam quicquid hac parte quoad tutorem

B

juris

juris est, id in Officiali & administratore pariter obtinet.  
Quod etiam L. Curatores 3. §. 1. de administrat. rer. ad civit.  
pertinent, satis comprobat, ubi administrator qui pecuniam  
quam Respubl. debet creditori novatione facta cavit post de-  
positum officium rectè conveniri adstruitur. Jung. cit. L. 67.  
ibi fidem suam adstrinxit. ff. de Procurat. Et ratio est, quod  
procurator & administrator qui se ipsum alii obligavit pro-  
prio nomine terminos officii sui excessisse & extra hoc con-  
traxisse censeatur. Nec bona fides aliud patitur, siquidem al-  
ter quocum contraxit administrator, hujus personam non of-  
ficium ejus spectavit. Adeoq; hujus prætextu decipi haud qua-  
quam debet Conf. Sande cit. lib. 3. tit. 7. Def. 1. Berlichius p. 1.  
Dec. 13, n. 78. Ubi scabinos Libsienses ita pronunciasse refert  
& part. 2. Decis. 252, n. 26. Nicol. Böer. cit. Decis. 273, n. 5. v.  
Et respondent ambo &c.

## Posit: VII.

De bonis immobilibus quoties possessor mu-  
tatur, magistratui oppidano laudemium debe-  
tur, si consuetudine ita sit receptum. (a)

(a) Quamvis enim laudemium domino solvatur direc-  
to, qui universam rei utilitatem alii concedendo ius directi  
domini sibi reservavit vid. L. fin. C. de. jur. Emph. Franzk.  
Tr. de laudem. cap. 7. n. 4. bona vero civium immobilia ut-  
pote ædes, agri, pro bonis emphyteuticis Ludov. à Pegvera  
Decis. 159. n. 1. Joh. Petr. Surdus. Decis. 31. n. 6. haberi neque-  
ant, præterea laudemia odiosa admodum atq; hinc haud am-  
plianda sint. Carpz. lib. 1. Resp. 88. n. 25. 26. & ita potius inter-  
pretatio facienda, ut eadem non debeantur. Aymo Crayetta  
Consil. 464. n. 7. tamen ista principia à consuetudine hactenus  
vincuntur, quippe quæ sicut in plerisq; aliis ita & in Laude-  
miis

miis persolvendis potissimum attendenda. Hartmann. Pistor.  
part. I. qv. 50. n. 62. Modestin. Pistor. part. I. qv. 37. n. 9. 10. Lu-  
dolph. Schraderus de Feud. p. 10 Sect. 2. n. 49. A consuetudi-  
ne enim tota fere laudemiorum natura depender & ab ipsa ex-  
tenditur, qualificatur & limitatur. B. Caspar Ziegler. Sen. ad  
aur. Prax. Calvoli §. Nobiles Concl. I. n. 312. jung. Franzk. Tr.  
de Laudem: cap. 4. n. 28. ubi consuetudine tanquam arte  
Chymica album in nigrum confici prohibet. Accedit quod  
Laudemia non solum aestimationis & valoris fructuum feudi  
& loci; sed etiam turris & ædificiorum præstentur, Nicol.  
Böer. Decis. 19. n. 3. Quod eò magis procedet, si tempus diu-  
turnum & immemoriale supervenerit: Præscriptio etenim  
immemorialis vim privilegii & concessionis habet nec in ea  
tituli allegatio requiritur Myns. Cent. I. Obs. 30. Gail. lib. I.  
Obs. 21. n. 15. Didacus Covarruvias lib. I. Resol. cap. 17. n. II. &  
magistratus modum in quantitate ejus non excedat: utpote  
1. florenum pro 100. accipiendo. Siquidem in emphytevi ad-  
huc plus & quidem quinquagesima pars justi pretii loco lau-  
demii præstari debet L. fin. C. de Jur. emphyteut. Coler. p. I.  
Dec. 33. n. 12. Perez. ad dict. t. Cod. n. 7.

## Posit: VIII

**Tabernam** ( $\alpha$ ) bene instructam aut apothe-  
cam refertissimam ( $\beta$ ) possidens à satisfactionis  
onere meritó liberatur, ( $\gamma$ ) nisi sit obæratus & su-  
per bonis ipsius concursus jam formatus. ( $\delta$ )

( $\alpha$ ) Quamvis enim in foro nostro Constitutio 5. part. I.  
si verba ipsius species, illum saltem actorem satisfactionis  
onere sublevet, qui in terris Electoratus Saxonici bona im-  
mobilia possidet; tamen si scopus & intentio istius sanctio-

nis spectetur, in eo videbatur consistere, ne actor actione ca-  
dens fugam arripiat & reum expensis ac reconventione fru-  
stretur. Qui finis in mercibus ejusmodi multis æquè obtineri  
potest; quippe quæ non facilè occultari aut de loco in locum  
transferri queunt, ut hinc istæ res immobilibus ferè æquipa-  
rentur. Mevius c. l. Carpz. p. 1. Const: 5. D. 19. n. 1. seqq. Jac.  
Schultes Observ: 19. n. 2. Idem dicendum erit de bibliothecæ  
numerofæ posseſſore; quia & hic fugæ ſuſpicionem non facile  
incurrít. Schult. c. l. num. 13. jung. Mevium ad jus Lubec. lib.  
3. tit. 5. art. 5. n. 25. seqq.

(β) Tenuis ergo taberna vulgo ein Sonnen-Krahm  
& vilis qvælibet apotheca à ſatisfactione non relevat. Schultes  
cit.l.n.3. Sicut ex adverſo gemmarius ex eo ſolo, qvod gem-  
mas ingentis pretii ſecum circumfertà ſatisfactione non erit  
immunis. Cum enim modica capsura eas continere queat,  
facilè hanc ſecum asportare & in fugam ſe conjicere potest.

(γ) Rationem jam ſupra Lit. ε. ingeſſimus, qvam ube-  
rius deductam vide apud Carpz. in Process. tit. 9. p. art. 5. n. 128.  
seqq. Mevium c. l. n. 25.

(δ) Non enim ſimpliciter poſſessor multarum mer-  
cium ab onere ſatisfactionis liberatur, ſed oportet cum primis  
eum eſſe frugi & bona fama & de fuga uon ſuſpectum, nec bo-  
na iſta æri alieno obnoxia. vide Mevium cit. I. n. 25. Dn. Nico-  
lai ad Process. Frider. p. 1. c. 36. n. 9. Qvod de mercatore, circa  
cujus bona plures Creditores concurrere & arreſtum forte  
jam impetraverunt, dici nequit.

## Posit: IX.

Exceptione primæ Instantiæ, (α) quamvis à  
reco non opponatur, (α) à judice ſuperiori ex offi-  
cio ſuppleri potest. (γ)

Plures

(α) Plures dari instantias in vulgus notum est. Præpribis verò in provinciis Saxoniciis cumulationem instantiarum cernere licet. Nam & tertia quandoq; appellatio admittitur: si nempe contingat à sententia Nobilis Ambtsassii vel civitatis ejusmodi ad quæstorem Præfecturæ Electoralis, deinde ad Curiam provincialem & tandem ad supremum Principis tribunal provocari, conf. Carpz. Tr. de Jurib. Fœminarum singular. Dec. 9. Posit: 6, n. 6. Et verò plures habere instantias vel propterea interest, ut quæ jura in prima haud deducta fuerunt, in sequentibus adhuc deduci & probari queant Carpz. lib. 2. Resp. 16. n. 3.

(β) Dum scil. citatus in termino non comparet. Nam si aliis reus comparens exceptionibus utatur, allegatione primæ instantiæ omissa, in judicem censetur ipse consensile & ideo ad hanc defensionem reverti nequit. L. Sed etsi 52. pr. ff. de judic. Zanger. Tr: de Except. p. 2. c. I. n. 4.

(γ) Exceptio enim notoria, utut à reo non allegata à judice tamen ex officio suppleri debet. Zanger. Tr. de Except. p. 3. c. 26. n. 16. Et quamvis in Ordinat: Appellat: Electorali Tit: **Wer vor unser Appellation Gericht geladen &c.** allegatione ejusmodi exceptionis omnino requiri videatur in verbis: **So wollen wir &c. das dieses auch in unserm Appellation Gerichte in gebührende Acht genommen und derwegen die Parthehen welche nicht ohne Mittel unter uns / sondern unter denen Aemptern oder andern Gerichten gesessen auf ihre eingewandte exceptiones an ihre ordentliche Unterrichter widerumb gewiesen werden sollen &c.** Constitutio tn. D. Augusti de anno 1555. Rubr. **Daz niemand unersucht der ordentlichen Gericht vor welche die Sache gehörig ohne Mittel Elage an unsern Hoff gelangen lasse / ejusmodi exceptionis oppositionem haud desiderat, sed simpliciter supplicantium preces ad competentes easq; primas instantias remittit, per clara ejusmodi Constitutionis verba:**

Daz

Da sich unersucht der ordentlichen Gerichtshaber iemand  
an unserm Hoff zu flagen unterstehen würde / so soll des-  
sen Supplication nicht angenommen / sondern Er damit  
an gehührliche Orth erstlich geweist werden. Ut hinc du-  
bitandum non sit, judicem superiorem oppidò & sine ulla  
adversæ partis audience ejusmodi supplicationes & libellos  
ad se properè delatos rejicere & pronuntiare posse. **Das**  
**diese Sache noch zur Zeit anhero nicht gehörig.** Id quod æ-  
quissimum esse videtur , arg. L. 21. pr. ff. de Appellat : Justitiæ  
namq; ordo confunditur , ubi Jurisdictio sua cuiq; non relin-  
quitur. Can. pervenit in fine causa II. quæst. i. Et si quis infe-  
riorem competentem non adierit & ad supremum venire tri-  
bunal præsumperit , remittendus est cum omni correptione  
& responsum eidem haud dandum Novell. 17. c. 3. in fin. conf.  
B. Dn. Ziegler. Senior. ad aur. Prax Calvoli §. Schrifftsassii  
**Concl. i.** Unde facile patet , puod allegata verba in Ordinat.  
Appellat: non restrictivè sed exemplificativè potius sint ex-  
audienda. Nam & quamvis vel maximè pars jure suo in op-  
ponendo exceptionem primæ instantiæ uti nolit ; tamen re-  
manet interesse judicis inferioris , cuius forum præteriri non  
debet. Ut taceam judicem superiorem causis nimium mul-  
tis obrutum iri , si instantiæ primæ , quæ tamen ad eundem sub-  
levandum potissimum ordinatæ sint , prætereantur.

## Posit: X

Septem dies qui præcedunt & septem qui  
seqvuntur festum Palchæ & festum natalis  
Domini & Epiphaniae [α] sanctè hodiendum sunt  
observandi , actusq; judiciales per istud tempus  
peracti omnino irritandi . [β] Ex adverso autem  
tem.

tempus quadragesimæ cognitioni' etiam crimi-  
nali juxta mores hodiernos non officit, [γ]

(α) Est enim L. 2. C. de fer. hac parte plana, quæ nulli-  
bi reperitur abrogata. Benè hanc in rem commentatur Ro-  
bertus Marantha in Specul. aur. p. 4. Dist: 16. n. 82. his verbis.

*Quæ autem feriæ sint in observantia  
ad honorem DEI vid. Abbat. in c. con-  
quæstus de fer. & inter alia dicit Ab.  
in 3. colum. Qvod tota septimaña sancta  
& omnes illi dies infra octavam Paschæ  
sunt feriati ad honorem DEI. &c.*

(β) *Judicium enim nullum est, quando agitatum in  
tempore vel die feriato maximè ad honorem DEI. vid. d.  
L.2.C.in fin. Maranth. cit.l. n.81. Atq; hinc non ita pridem  
executionem in causa civili die Martis hebdomadis Palma-  
rum factam per sententiam memini fuisse cassatam.*

(γ) Licet enim jure civili tempore quadragesimæ co-  
gnitiones criminales omnes ob memoriam passionis Domini-  
cæ eo tempore recolendam reperiantur prohibitæ L. quadra-  
ginta 6. C. de fer.; tamen sanctio hæcce usu hodierno vix ob-  
servatur vid. Clar. §. fin. Pract. Crim. qvæst. 50. n. 3. Brunnen. ad  
d. L. 6. C. de fer. Wissenb. ad eund. tit. §. I. Perez. ad d. t. n. 8. ubi  
hæc habet: *Quanquam hodiernus usus non  
seruet d. L. 6. nam de omni causa in qua-  
dragesima licet experiri & jure agere,*  
*ex-*

*exceptis feriis ordinariis: Attenditur  
enim illud Psalmistæ, Beati qvifaciunt  
justitiam in in omni tempore adeò ut  
etiam in feriis, cum periculum est in mo-  
ra, licitè fiat arrestum & reo fugitivo  
manus injiciatur detineaturq; suspe-  
ctus à creditore. Petr. Pechius de jur.  
sist. cap. 10.*

Atqvi & intra quadragessimam torquen-  
tur sæpius & puniuntur scelerati. Hahn,  
ad Wesenb. tit. de Fer.  
num. 5.

**SOLI DEO GLORIA!**



HUMANISSIMO JUVENI,  
GOTTFRIDO KIRMESSERO,  
Freibergâ Misnico,  
*Jurisperitiæ periculum facienti,*  
C. S. SCHURZFLEISCHIUS.



Blectant fori studia, & abs te certamen impetrant,  
in quo & copiam doctrinæ ostendis, & vires inge-  
nii experiris. Sæpe recordor tuæ conservudinis,  
& nullam officii partem à te neglectam scio, & subinde etiam  
recogito incredibilem patientiam, quam nec sumtum diffi-  
cultates vel leviter unquam labefactarunt. Diu patre orba-  
tus, præfidiisq; destitutus, qvid agat, quorūsum se vertat, quo-  
modo se expediatur, & unde facultates copiasq; manciscatur?  
Hæc verò omnia, quamvis perpessu gravia, te constantem  
& firmum non frangere, & doctrinā moribusq; consentien-  
tem non infletere potuerunt. Vix nomen apud nos profes-  
sus es, cum probitas modestiaq; tua placerent, & multos, nec  
obscuri nominis amicos tibi conciliarent. Mox Consultissi-  
mus STRAUSSIUS te societati domesticæ ascriptum fovit &  
amplexus est, prudentiamq; juris, & fori artes usu docuit, &  
exemplō commonstravit. Multis divitiæ obsistunt, tibi  
fortuna tenuis maximè profuit, viamq; laudis aperuit, & mul-  
ta eruditioñis adjumenta attulit, longiusq; provexit, quam  
ceteri putarunt. Proinde singulariter te diligo, & quibus  
possum officiis prosequor, virumq; curiæ idoneum spondeo,  
qui clientes & consilio juvet, & autoritate suâ defendat.  
Vitembergæ Kal. Mart. A. d. DCXXCIII.

Pindar

# Pindarische Ode.

## Sab.

**G**leiß ersteigt den Ehren-Thron /  
Arbeit kan den Sieg erhalten.

Wer auff unsrem Helicon

Wil die grünen Lorber Spalten /  
Der muß nach der Spize dencken /  
Und sich / wie die Flamme pflegt /  
Wann sie aus der Asche schlügt /  
Immer nach der Höhe lenken :  
Denn was Lob und Ruhm erweckt /  
Hat die Ewigend hoch gesteckt.

## Gegen-Sab.

**M**äßiggang muß unten stehen /  
Faulheit träget keine Kronen /  
Wer wil mit Vacunen gehn /  
Den wird Pallas nicht belohnen :  
Bäume / die sich zeitig beugen /  
Eh sie noch zur Kraft gebracht  
Brechen oft in einer Nacht /  
Und vergehn mit Stamm und Zweigen :  
Denn die Faulheit haft die Lust /  
Und wohnt lieber in der Grusst.

## Nach-Sab.

**H**err Kirmher hat durch Fleiß den Ehren-Thron erlangt /  
Was kan der Neid darwider bringen ?  
Der unverwelkte Schmuck / womit die Eheinis prangt /  
Soll sich umb seine Schlässe schwingen.  
So muß doch gegen Kunst / Gunst / Geld und Stand noch  
schweigen / (gen.  
So land durch Demuth / Witz / und Fleiß ein Armer stei  
Dem Hn. Resp. als angenehmen Tisch-Purschen  
gratulirte hierdurch

**G**ottfried Wagner / des Rahts / Churfl.  
Sächs. Ambts- und Criminal-Advocat, Scholarcha,  
Gerichts- und des geistl. Consist. Procur.

05 A 1427

**ULB Halle**  
003 785 076

3



VBL 63



Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-638994-p0024-2

DFG

**Farbkarte #13**

*B.I.G.*

Black

3/Color

White

Magenta

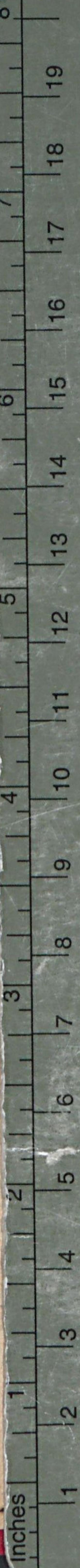
Red

Yellow

Green

Cyan

Blue



N. J.  
O JURIDICA  
**IONES**  
**FORENSES**

*20. na*

ibens

*am*  
ifico J Ctotum Ordine  
ESIDE

*AMPLISSIMO, EXCELLEN-  
CONSULTISSIMO*

*AINO*

*D STRAUSSIO,*  
decessore Witteb. Cele-

*. Saxon. & Princip. Servest.  
simo, Curiæ Elector. Sca-  
fultatis Juridicæ As-  
avisimo &c.*

*Promotore suo æter-  
ndo, suspiciendo  
rio J Ctorum*

*i M. DC. LXXXIV.*

*defendet*

*c / Freib. Misn. NP.C.  
cor. Alumn.*

*AE, Excudebat ANDREAS Gall.*